

Ze zvířat mě nejvíc zajímá člověk

20.11.2006 Jan Kobera

Stanislava Komárka, vysokoškolského pedagoga, širší veřejnost zná díky jeho esejistické tvorbě. Vystudoval přírodovědeckou fakultu, v roce 2001 byl pak na Karlově univerzitě jmenován, ve svých 43 letech, profesorem pro obor filozofie a dějiny přírodních věd. Jeho hlavní úvazek se dnes nachází na Fakultě humanitních studií UK. "Snaha překročit obzor do svého oboru uzamčeného specialisty" a "nalézt téměř ztracený dialog mezi tzv. přírodními a humanitními vědami", psali kritici, když se objevily jeho první eseje.

Přestože Komárek vystudoval přírodní vědy, hlavním tématem jeho esejí se stává člověk – lidská civilizace, kultura jako celek. Do přírodních věd zabývajících se „životem“ podle něj totiž patří vše živé, tedy i lidé a jejich produkty, kultura: *"Kdyby termiti dělali ve svém termitišti koncerty, pak by to také patřilo do biologie, a nikoli do muzikologie"*, dodává.

Po začtení do knížky rychle zjistíte několik věcí – v první řadě to, že před sebou máte člověka s opravdu širokým přehledem a záběrem, s jehož znalostmi by se mohl věnovat několika oborům – počínaje sociologií, přes antropologii, kulturologii až po politologii. Stanislav Komárek ztvárňuje v tomto ohledu renesančního člověka v pravém slova smyslu.

Rychle také odhalíte, že některé eseje Stanislava Komárka mohou snadno působit provokujícím dojmem – ve skutečnosti však jde spíše o postup, kdy se autor nebojí nahlédnout na věc s nadhledem, odstupem a rozhledem sobě vlastním a leckdy tak dochází k překvapivým závěrům: například k paralele mezi svatou a nedotknutelnou středověkou církví a současnému posvátnému kultu „všespásné“ medicíny, mimo jejíž služby spásy není.

Ne se všemi jeho názory musíme nutně souhlasit, v každém případě se nám ale mohou stát zajímavým námětem k zamyšlení, impulsem, který naši mysl může trochu postrčit oným kýženým směrem – totiž ke kritickému myšlení, nadhledu a chápání světa a všeho kolem nás v souvislostech. S jistým posunem totéž vyjadřuje i jeden profesor sociologie, ve svém citátu: *„Jen idiot se bojí porušovat konvence – to by byl totiž za blbečka, že?“*.

Knihu esejů Stanislava Komárka: Hlavou dolů vydalo nakladatelství Dokořán

Váz. s přebalem, 304 stran, 289 Kč, ISBN 80-7363-073-7, řada Mimo edice.